

Opleiding ‘Fytosanitair controle medewerker’

Als de volgende fase van de Brexit ingaat, verandert er veel voor bedrijven die groenten, fruit en snijbloemen exporteren naar het Verenigd Koninkrijk (VK).

Naar het zich nu laat aanzien is dat eind 2023. Door de Brexit moeten zij al hun zendingen straks voorzien van een fyto-sanitair certificaat.

Kijk voor alle Naktuinbouw-opleidingen op onze website: www.naktuinbouw.nl/opleidingen

Deze controles vinden plaats op vanuit logistiek oogpunt gewenste tijdstippen. Om stagnatie van de logistiek te voorkomen, maakte de NVWA het voor deze bedrijven mogelijk om – onder voorwaarden – zelf deze keuring uit te voeren als zij dat willen. Naktuinbouw ontwikkelde een opleiding om medewerkers van deze bedrijven op deze nieuwe taak voor te bereiden.

Verdubbeling aantal controles

Volgens Brexit-coördinator Peter Verbaas van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) leidt de nieuwe Brexit-fase straks tot een grote toename van het aantal fyto-sanitaire controles. “Alleen al binnen het domein groenten, fruit en snijbloemen gaat het naar verwachting om 250.000 extra controles. Ten opzichte van 2020 is dit een verdubbeling van het aantal fyto-sanitaire controles.” Het gaat om een sterk geconcentreerde behoefte aan controles. Dat maakt de situatie volgens Verbaas extra complex. “Het gaat immers om dagverse producten. Die moeten bij wijze van spreken allemaal om 12.00 uur met de boot mee naar Engeland. Het is dus niet mogelijk om de controles te spreiden over de dag.” De huidige capaciteit van keuringsdienst KCB is momenteel niet toereikend om in beperkte tijdvakken zoveel controles uit te voeren.” Volgens Verbaas is het spannend hoe het bedrijfsleven omgaat met de nieuwe realiteit. “Het kan betekenen dat bedrijven individuele, kleinere zendingen combineren tot één grotere. Maar ook in dat geval ontstaat er nog steeds een enorme druk op de inspectiecapaciteit.”

Snelle doorstroming onder druk

Voor Verbaas en andere betrokkenen was het dan ook snel duidelijk dat een vlotte doorstroming van dagverse groente, fruit en snijbloemen naar het VK sterk onder druk zou komen te staan. Daarom koos men voor de ontwikkeling van het Bedrijfs-erkenningssysteem. Dit is een systeem waarbij erkende bedrijven zelf fyto-sanitaire controles mogen uitvoeren met bevoegde fyto-sanitair controlemedewerkers. Een gezamenlijk initiatief van de NVWA, de Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten (VGB), de Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland (VBN), het KCB (Kwaliteits Controle Bureau) en het GroentenFruithuis. Verbaas: “Samen met deze ketenpartners onderzochten wij hoe we verantwoordelijkheid voor een goed sluitend systeem van fyto-sanitaire controles bij het bedrijfsleven

terug kunnen leggen. Uiteraard met behoud van alle kaders en waarborgen die de internationale wet- en regelgeving hieraan stelt.”

Aankloppen bij specialist

Eind oktober 2021 klopte Verbaas namens het initiatief aan bij Naktuinbouw. Naktuinbouw kreeg het formele verzoek een opleiding te ontwikkelen om medewerkers op te leiden die fytosanitaire controles kunnen uitvoeren, specifiek voor het VK. “Naktuinbouw heeft een bovengemiddeld gevoel bij de sector en is goed vertrouwd binnen verschillende relevante productdomeinen. Daarnaast zijn ze gewend om opleidingen te ontwikkelen. Dit voelde voor ons dan ook als een logische stap.” Beleidsmedewerker Marco van Dalen van Naktuinbouw werkte op dit verzoek de contouren en kaders van deze nieuwe opleiding uit. Senior keurmeester en inhoudelijk deskundige Martin Vrolijk en opleidingsadviseur Ellis Visser van Naktuinbouw zorgden vervolgens voor de verdere inhoudelijke uitwerking van de opleiding ‘Fytosanitaire controlemedewerker’.

Leerzame opleiding

“Het resultaat is een leerzame opleiding, waarbij theorie en praktijk hand in hand gaan,” aldus Marco. “De opleiding bestaat uit vier e-learningmodules van elk een uur. Hierin behandelt de opleiding de wettelijke kaders van het fytosanitaire werkveld. Ook gaan we in op verschillende inspectietechnieken die men kan toepassen om ziekte- en

plagen te herkennen. Het praktijkdeel bestaat uit drie sessies van een dagdeel op bedrijfslocaties van bloemen-, export- en groente- en fruitbedrijven. Na afloop van de praktijksessies krijgen de deelnemers huiswerk- en oefenopdrachten mee. Die voeren zij op hun eigen bedrijf uit. Op deze manier maken kandidaten alvast de nodige vliegrepen.”

Enthousiaste deelnemers

“Deelnemers ontvangen een certificaat als ze de e-learningmodules volledig hebben doorlopen en de theorietoets hebben behaald met een 90%-score. Daarnaast moeten ze bij alle praktijksessies aanwezig zijn geweest én het praktijkexamen met een voldoende hebben afgerond”, vertelt opleidingsadviseur Ellis Visser. De drie Naktuinbouw-collega’s zijn trots op het eindresultaat. Visser: “De opleiding ontwikkelden we van scratch af aan. Dit in slechts een paar maanden tijd. Dat was alleen mogelijk door goed teamwork met alle betrokken collega’s binnen Naktuinbouw. Het is mooi om te constateren dat ook deelnemers enthousiast zijn over de opleiding.”

Nieuwe systematiek

Gert Jan Eggers van im- en exportbedrijf Quality Produce International is blij met de mogelijkheid die de NVWA biedt om straks zelf fytosanitaire controles uit te voeren. Eggers is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het eindproduct op het bedrijf uit De Lier. “Wij zijn gespecialiseerd in groenten en fruit en doen veel zaken met het Verenigd Koninkrijk. Ons logistiek systeem duldt geen vertraging en moet ongehinderd door kunnen gaan. Het systeem van bedrijfskeuring zorgt ervoor dat straks niet alles piepend en krakend stil komt te staan. Dat is niet alleen in het belang van individuele bedrijven, maar ook van de BV Nederland.” Eggers heeft de door Naktuinbouw ontwikkelde training inmiddels succesvol afgelegd. “Het is belangrijk om te weten wat onze kwaliteitsmensen straks moeten weten en kunnen.”

Bang voor belangenconflict?

Eggers onderkent dat er altijd wel sprake is van een spanningsveld tussen commercie, logistiek en kwaliteit. “Ik ben in de nieuwe situatie helemaal niet bang voor een conflict of interest op ons bedrijf. Wij staan voor kwaliteit en zullen daar nooit concessies aan doen. Een kwaliteitsmedewerker moet zich altijd veilig voelen om een partij af te keuren. Hij of zij mag zich hierbij nooit onder druk gezet voelen door een collega van verkoop. Vanuit de directie zullen we hier straks heel gericht op gaan sturen. Kwaliteitsmedewerkers moeten zich op dit vlak gedekt voelen. Iedereen moet zich bovendien realiseren dat je heel strikt moet zijn binnen dit systeem van zelfcontrole. Als je dat niet doet, gooi je uiteindelijk je eigen glazen in. Dan loop je het risico dat je terugvalt in een systeem van 100% controle door de KCB. En dan kom je echt in de problemen met je levertijd. Je producten zijn dan simpelweg niet op tijd voor de boot.”

Ketenpartners meenemen

Met het door de NVWA geregisseerde nieuwe systeem van fytosanitaire zelfcontroles kunnen gekoppelde bedrijven zelf de fytosanitaire keuring uitvoeren. Eggers probeert dan ook de ketenpartners van QPI mee te nemen in het nieuwe systeem. “Het helpt natuurlijk

enorm als kwekers en andere toeleveranciers partijen op hun eigen bedrijf aan een fytosanitaire inspectie onderwerpen. En vervolgens de gekeurde partijen bij ons aanleveren. Wij stimuleren hen dan ook om een erkenning aan te vragen bij de NVWA. Zij pakken dit gelukkig goed op.”

Hoe verloopt straks een exportzending naar het Verenigd Koninkrijk?

Als fase 4 van de Brexit ingaat, moeten bedrijven hun exportzendingen van groenten, fruit en snijbloemen naar het VK (Engeland, Schotland en Wales) aanmelden in e-CertNL. Dit is een elektronisch overheidssysteem voor het aanvragen van fytosanitaire exportinspecties. Na aanmelding volgt de inspectie. Na goedkeuring volgt een gewaarmerkt fytosanitair certificaat. Het fytosanitair certificaat is een officieel document. Hierin verklaren de autoriteiten van het land van herkomst dat planten en plantmateriaal vrij zijn van ziekten en plagen. In Nederland is dat de NVWA. Deze verklaring begeleidt voor nu een zending van het exporterende land naar het importerende land in het internationale handelsverkeer. Na 1 juli 2022 kan waarschijnlijk een elektronische uitwisseling van certificaten met VK plaatsvinden.

De keuringsdiensten verstrekken meestal direct het certificaat na de inspectie. Voor groenten, fruit en snijbloemen is dat het KCB, het Kwaliteitscontrolebureau voor groenten en fruit, potplanten en snijbloemen. Op bedrijven met een erkenning Bedrijfscontrolesysteem mogen bevoegde fytosanitaire controlemedewerkers straks zelf de fytosanitaire controles uitvoeren voor export van snijbloemen, groenten en fruit naar het VK. Inspecteurs van de KCB voeren dan alleen nog steekproefsgewijs inspecties uit bij 1 op de 20 aangemelde zendingen. Het digitaal - en dus op afstand - waarmerken van de fytosanitaire certificaten blijft volledig een taak van het KCB.